

accountant

JANUARI 2015

Herziene '4410' langs de risicogerichte meetlat

De herziene Standaard 4410 is een vertaling van de internationale standaarden, met een nieuwe, positiever verwoorde samenstellingsverklaring. Past het risicogericht samenstellen in de nieuwe regelgeving? Een overzicht van de in dit opzicht relevante onderdelen.

Elly van der Velden*

De huidige standaard 4410 stelt dat het doel van een samenstellingsopdracht is 'het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële informatie tot een jaarrekening'. Werkzaamheden dus die bottom-up worden uitgevoerd, van de basisgegevens tot aan de jaarrekening.

De nieuwe 4410 geeft aan dat de accountant met name wordt ingeschakeld voor zijn expertise op het gebied van financiële verslaggeving. Oftewel een meer top down-benadering, met meer mogelijkheden om uitgaande van een complete saldibalans de nadruk te leggen op de risicoposten en daarop uit te voeren werkzaamheden. De administratieve werkzaamheden kunnen het beste tussentijds worden uitgevoerd. De toelichtende teksten bij de nieuwe standaard verduidelijken dit. Paragraaf A15 geeft expliciet aan dat administratieve dienstverlening niet onder 4410 valt.

PLANNING

De planningsfase is essentieel om het risicogericht samenstellen optimaal te kunnen uitvoeren. In die fase worden immers de risicoposten bepaald. In de nieuwe 4410 is hierover vrijwel niets opgenomen: een gemiste kans.

De nieuwe standaard gaat alleen uit van het voortdurend inzicht krijgen in de activiteiten en administratieve systemen van de onderneming, om zo te bepalen wat de benodigde uit te voeren werkzaamheden zijn. Hoe ver deze kennis van de klant moet gaan en welke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd wordt overgelaten aan het professionele oordeel van de accountant. Wel geven de toelichtende tek-

sten (A44) een aantal - zij het nogal algemeen geformuleerde - voorbeelden van aangelegenheden die van belang kunnen zijn voor het inzicht in de klant.

'POSITIEF IS OOK DAT DE NIEUWE STANDAARD EEN AFZONDERLIJKE PARAGRAAF KENT OVER COMMUNICATIE.'

Ook is niets opgenomen over andere onderdelen van de planningsfase, zoals teamoverleg voor de start van de opdracht of bepaling van de materialiteit. Wel wordt een aantal maal gesproken over de professionele oordeelsvorming van de accountant. Volgens de nieuwe standaard is die gebaseerd op alle feiten en omstandigheden die bekend zijn, inclusief de kennis die is opgedaan bij andere opdrachten voor die klant. Dit impliceert dat de kennis opgedaan bij bijvoorbeeld administratieve dienstverlening in het samenstelproces kan worden gebruikt: een typisch risicogerichte benadering.

COMMUNICATIE

Positief is ook dat de nieuwe standaard een afzonderlijke paragraaf kent over communicatie. Deze zegt dat de accountant de geconstateerde, voor de klant belangrijke aangelegenheden tijdig moet communiceren. Bespreken dus, waar de huidige 4410 spreekt over 'vastleggen'. En timing is een belangrijk element, net zoals de professionele oordeelsvorming ten aanzien van het onderscheiden van die aangelegenheden die belangrijk zijn voor de klant.

Herziene Standaard 4410		Huidige Standaard 4410	
16	De doelstellingen van de accountant bij een samenstellingsopdracht zijn om: a deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toe te passen om het management te ondersteunen bij het opstellen en presenteren van historische financiële informatie; b ...	4	Het doel van een samenstellingsopdracht het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële informatie tot een financieel overzicht, waarbij de accountant wordt ingeschakeld vanwege zijn deskundigheid op het gebied van verslaggeving, en niet vanwege zijn deskundigheid op controlegebied.
27	De accountant dient met het management ... tijdens de samenstellingsopdracht tijdig aangelegenheden betreffende de samenstellingsopdracht te communiceren. Dit betreft de aangelegenheden die, op grond van professionele oordeelsvorming van de accountant, belangrijk genoeg zijn om de aandacht van het management ... te verdienen.	10	De accountant dient de aangelegenheden vast te leggen die van belang zijn om aan te kunnen tonen dat de opdracht is verricht in overeenstemming met deze standaard en de voorwaarden van de opdracht.
28	De accountant dient voldoende inzicht in de volgende aangelegenheden te verwerven om de samenstellingsopdracht te kunnen uitvoeren: a de activiteiten van de entiteit en administratieve systeem/vastleggingen; b het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving, inclusief de toepassing hiervan in de sector van de entiteit.	11	De accountant dient een globaal beeld te verkrijgen van de bedrijfsactiviteiten inclusief de inrichting van de administratie van de entiteit. Voorts dient hij bekend te zijn met de gebruikelijke grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de bedrijfstak waarin de entiteit werkzaam is. Dit geldt evenzeer voor de opzet en inhoud van een financieel overzicht dat in de gegeven omstandigheden passend is.
32	Indien de accountant zich gedurende de samenstellingsopdracht ervan bewust wordt dat de vastleggingen, documenten, uitleg of overige informatie, inclusief significante oordeelsvormingen, die door het management worden verschaft niet compleet, niet nauwkeurig of anderszins onbevredigend zijn - waaronder vermoede fraude of het vermoede niet-naleven van wet- en regelgeving - dient de accountant dat onder de aandacht van het management te brengen. Hij dient ook om de aanvullende of gecorrigeerde informatie te verzoeken.	14	Indien de accountant constateert dat de door de leiding van de entiteit verstrekte gegevens onjuist, onvolledig of anderszins onbevredigend zijn, dient de accountant te overwegen om de in paragraaf 13 genoemde werkzaamheden alsnog uit te voeren en de leiding van de entiteit aanvullende informatie te vragen...
A24	Het toepassen van professionele oordeelsvorming bij afzonderlijke opdrachten is gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bij de accountant bekend zijn tot aan de datum van de samenstellingsverklaring bij de opdracht, waaronder: • kennis die is opgedaan bij de uitvoering van andere opdrachten die voor de entiteit zijn uitgevoerd, voor zover van toepassing (bijvoorbeeld fiscale dienstverlening); • ... • ...	-	-
A44	Voorbeelden van aangelegenheden die de accountant in overweging kan nemen bij het verwerven van inzicht in de activiteiten van de entiteit en ...: • ...; • ...; • de verplichtingen of vereisten inzake de financiële verslaggeving van de entiteit, ...; • het niveau van ontwikkeling van de managementstructuur van de entiteit met betrekking tot management van en toezicht op de vastleggingen en financiële verslaggevingssystemen ...; • het niveau van ontwikkeling en complexiteit van de systemen voor de administratie en financiële verslaggeving van de entiteit en daaraan gerelateerde interne beheersingsmaatregelen; • de aard van de activa, passiva, opbrengsten en kosten van de entiteit.	-	-

Wat betreft de uitvoeringsfase kent de nieuwe standaard vergelijkbare paragrafen als de huidige. In plaats van termen als onjuist, onvolledig en anderszins onbevredigend wordt gesproken over niet compleet, niet nauwkeuring of anderszins onbevredigend. Oftewel nog steeds 'uitgaan van gegevens van de klant tenzij...' Maar de nieuwe standaard gaat verder.

Geef de huidige Standaard aan dat de accountant ingeval van 'tenzij...' moet **overwegen** inlichtingen in te winnen bij de klant en andere extra werkzaamheden uit voeren, de nieuwe 4410 zegt dat de accountant in zo'n situatie aanvullende informatie **moet** opvragen bij de klant. Communicatie dus!

Het gaat dan ook niet zozeer om het opstellen van specificaties van posten in de jaarrekening maar om een kritische houding ten aanzien van door de klant opgeleverde informatie, inclusief het stellen van de juiste vragen. Risicogericht is dus ook klantgericht samenstellen.

'JAMMER IS WEL DAT DE NIEUWE STANDAARD WEINIG AANDACHT BESTEEDT AAN DE PLANNINGSFASE.'

PAST RISICOGERICHT SAMENSTELLEN IN DE NIEUWE STANDAARD?

Ja, want risicogericht samenstellen is een attitude. Jammer is wel dat de nieuwe Standaard weinig aandacht besteedt aan de planningsfase. Wel is een aantal artikelen opgenomen die passen in de risicobenadering. Bovendien is de nieuwe (en huidige) Standaard 4410 met name *principle based* geformuleerd; er is voldoende ruimte om per opdracht de juiste klantspecifieke werkzaamheden uit te voeren.

Noot

* Elly van der Velden is werkzaam bij het Bureau Vaktechniek van BDO. Dit artikel is geschreven op persoonlijke titel.

Regiosessie De standaard 4410

Deze standaard houdt wijzigingen in ten opzichte van de bestaande standaard voor samenstellingsopdrachten: de samenstellingsopdracht wordt dus opnieuw samengesteld. U neemt kennis van de wijzigingen in de Standaard, met nadruk op de gevolgen voor uw werkzaamheden in de praktijk. Hiermee kunt u uw werkprogramma voor de samenstellingsopdracht aanpassen.

Data en locatie:

2 februari 2015 - Vianen
3 februari 2015 - Weert
4 februari 2015 - Akersloot
10 februari 2015 - Arnhem
11 februari 2015 - Breda
12 februari 2015 - Assen
17 februari 2015 - Nootdorp
18 februari 2015 - Sneek
19 februari 2015 - Deventer

Kijk voor meer informatie op www.nba-opleidingen.nl.

OPLEIDINGEN

NBA